

Marsheum

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Kilenczedik évfolyam.	6. szát.	Szerkeszti:	Székelyudvarhely, 1911. február 9.
Előfizetési ára: községeknek, valamint kor- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér.	Dr. Keith Ferencz várm. tb. főjegyző.		Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely. Árpád-utca 3. szám, hová az előfizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

27.

Sz. 777—911.

Székelyudvarhely város polgármesterének mind három főszolgabírónak és valamennyi község előljáróságának.

A legelterjedtebb módon leendő közhírré tett végett közlöm, hogy a m. kir. földmívelési miniszter úr rendelkezése folytán úgy magyar, mint nyugoti tájfajta (tarka) üszök és bármilyen faj tenyész koczák a Székelyföldi kirendeltség útján kedvezményes ár és fizetési feltételek mellett a gazdaközönség által beszerezhetők.

Részletes felvilágosítás s esetleges vétel eszközlése végett közvetlenül a Székelyföldi kirendeltség székelyudvarhelyi megbizottjához kell folyamodni.

Székelyudvarhelyen, 1911. január 31.

Sebesi, alispán.

28.

Magyar királyi földmívelésügyi miniszter.

26500/III—3.

Körrendelet.

Valamennyi vármegye alispánjának és valamennyi thjf. város tanácsának s a flumei m. kir. tengerészeti hatóságnak.

A Szerbiával 1910 évi július hó 27-én kötött s az 1911. évi II. t.-cz.-be iktatott kereskedelmi szerződés a m. kir. miniszteriumnak 1911. évi január 23-án kelt 531. M. E. számú rendeletével (lásd a »Budapesti Közlöny« f. évi január 23-iki 19. számában) életbeléptetvén, a fentirt szám alatt egyuttal kiadott és külön 20 példányban idemellékelt 1062. számú Állategészségügyi Értesítőben közzétettem a szerződés aláírása alkalmával kölcsönös jegyzékváltás útján megállapított határozmányokat az állatok, állati nyersanyagok és állati termékek állategészség-rendőri

kezeléséről, ugyszintén ezen határozmányoknak a magyar szent korona országaiban való életbeléptetése és végrehajtása iránt egyuttal kiadott rendeleteme, mely utóbbinak egyuttal a »Budapesti Közlöny« f. évi január hó 23-iki 19. számának hivatalos részében való közzététele iránt is intézkedtem.

Ezen »Állategészségügyi Értesítő«, a »Földmívelési Értesítő« című itteni hivatalos lap f. évi január hó 29-iki számában szintén közhírré tétetik.

Az említett »Állategészségügyi Értesítőből« elegendő készlet előállításáról gondoskodván, ez a nyomtatvány az érdeklődőknek portómentesen meg fog küldetni, ha ez iránt a vezetésem alatt álló miniszterium III—3. ügyosztályára címzelevelében vagy levelezőlapon idefordul és pontos címét közli.

Erről a Czimet értesitem azzal a felhívással, hogy az elől említett végrehajtási rendeletemnek kellő kihirdetéséről sürgösen gondoskodjék.

Budapest, 1911. évi január 23.

Gróf Serényi s. k.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Sz. 715—911.

Székelyudvarhely város rendőrkapitányságának, valamennyi községi és körjegyző urnak.

M. kir. földmívelésügyi miniszter urnak fenti számú rendeletét azzal adom ki, hogy a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés, mely a »Földmívelési Értesítő« f. évi 5-ik számában megjelent, kellő módon való kihirdetéséről gondoskodjon.

Székelyudvarhelyen, 1911. február 2.

Sebesi, alispán.

29.

Kérelem.

A magyar ifjuság a »Budapesti Egyetemi Énekkarok« által kéro szóval fordul a magyar társadalomhoz, kéro szavát bizalommal emeli

mindazokhoz, kik segíteni kívánnak azon munkánkban, melylyel a sivár jelent utódaink, fiaink számára egy boldogabb jövőndővé akarjuk előkészíteni.

Alulírottak, a »Budapesti Egyetemi Énekkarok« nevében azzal a kéréssel fordulunk az ország közönségéhez, hogy a Nem. Belügyminiszter úr által egyesületünk részére engedélyezett országos gyűjtésünket vegye szíves pártfogásába, járuljon hozzá ki-ki a maga adományával ahhoz, hogy egyesületünknek, illetve az által a magyar ifjuság kulturájának állandó, örökös és méltó otthonot teremthessünk. — Pár évvel ezelőtt, midőn alólírottak egyesületünket megalapítottuk, az a lelkesítő cél is lebegett előttünk, hogy a ridegnek mondott magyar ifjusági életet kedvesebbé, s a dal kultiválása által melegebbé, tartalmasabbá tegyük. De soha nem tévesztettük szem elől minden jó magyar ember azon célját sem, hogy a magyar dal, — az édes magyar nóta — nelegsége által, a mi nemzeti érzésünket terjesztve, elősegítsük azt a nemzeti törekvést is, hogy mielőbb teljesen mienk, magyaroké legyen ez az ország, melynek lakosságából több millió még ma sem beszéli nyelvünket, sőt büszkén vallja magát nem magyarnak!

A sokak által szívesen gáncsolt magyar ifjuság dicséretére elmondhatjuk, hogy ez az ifjuság bennünket megértett, s egész hazánkból sereggestül sorakozott zászlónk alá. A különböző főiskolákon egyre alakulnak hasonló célú egyesületek, melyek a magyar dal és zene s ezzel a magyar kultúra mindmegannyi hivatott, örömmel üdvözölt apostolaivá lettek. S a midőn ezt a jelenséget lelkesedéssel tapasztaljuk, ugyanakkor sajnálattal kell jelentenünk, hogy éppen a kiinduló pont, a mi kezdeményező egyesületünk van ugyyszólván folytonosan létében fenyegetve az által, hogy nincs állandó otthona. Amidőn jelen kérésünk támogatására felemlítjük azt is, hogy ötödik évünkben hetedik helyen, s akkor is csak bizonytalan rövid időre találtunk otthont, az nem panaszként hangzik ajkainkról, csupán azt kívánjuk hangoztatni, hogy egyesületünket alapjában erkölcsileg immár elég erősnek tudva, vágyunk az állandó biztos otthon után, mely hivatva legyen az ország ifjuságának, a jövőndő Magyarországnak, legfőbb kulturális centrumává lenni. Itt említjük még meg, mint kérelmünk egyik legfőbb rugóját, azon körülményt is, hogy egyetemeink — sajnos éppen helyszüke miatt nincsenek abban a helyzetben, hogy részünkre állandó, biztos és megfelelő otthon nyujthassanak.

A magyar ifjuság eddig hasonló kérelemmel nem terhelte a magyar társadalmat, s mi akik őnzetlen munkánkban, egyedül a nagy cél iránti lelkesedés által vezetettve jelen kérésünkkel az ország közönségéhez fordulunk, nem csupán a magunk, hanem az egész magyar ifjuság nevében azzal tesszük le ügyünket a magyar társadalom kezébe, hogy kérjük, tegye azt magáévé, hiszen alig lehet, s nem is tudunk magasztosabbat, fenesegebbet elképzelni, mint azt, ha a magyar

társadalom, bizva a fiatalság hazaszeretetében, annak becsületes szándékát, tervét, felkarolja és célhoz segíti.

Budapest, 1910. december 15.

Goll Aladár s. k., Kirchner Gyula s. k.,
Ritter Gyula s. k.,
a »Budapesti Egyetemi Énekkarok« tb. elnökei.
Zakár Jenő,
a »Műgyetemi Énekkar« e. i. elnöke.

Sz. 234—1911.

Székelyudvarhely r. t. város polgármesterének, a három járási főszolgabírónak, valamennyi községi és körjegyzőnek.

A gyűjtés megkísérelése, eredmény esetén a begyűlt összegnek hozzám való betérjesztése és egyidejű jelentéstétel céljából kiadom.

Székelyudvarhely, 1911. január 19.

Sebesi, alispán.

30.

Udvarhelyvármegye alispánjától

Sz. 170—1911.

Tárgy: Az Országos Gyermek szanatorium Egyesület gyűjtésének támogatása.

Valamennyi községi és körjegyzőnek s a községi elöljáróságoknak.

A fenti ügyben járási főszolgabíróikhoz a múlt év november havában rendeletet bocsátottam ki, melyben a nevezett hatóságokat a jegyző urak és községi elöljáróságok igénybe vételével való legudaadóbb pártoló eljárásra utasítottam. Szükségesnek tartom ezzel kapcsolatban ez uton is kijelenteni, hogy az Országos Gyermekszanatorium Egyesület gyűjtési tevékenységének sikerességét — a cél nemes és az egész társadalomra nézve hasznos voltánál fogva — kiválóan öhajtanám és annak fontosságát tulajdonitok. Éppen ezért külön is utasítom, hogy a gyűjtés eredményét a rendelkezésre álló eszközök felhasználása mellett, minden igyekezetükkel mozdítsák elő, hatóságiknak ez ügy érdekében kiadott és esetleg még kiadandó rendeleteihez, utasításaihoz megfelelő buzgósággal alkalmazkodjanak.

Végül közlöm azt is, hogy az Egyesület a nagyobb eredményesség elérhetése érdekében a gyűjtési tevékenység végső határidejét újabban f. évi február hó végéig meghosszabbította.

Székelyudvarhely, 1911. január 24.

Sebesi, alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

31.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

24332.—IV.—1.

Valamennyi vármegyei törvényhatóságnak.

Felhívom a vármegye közönségét, miszerint az érdekeltket azonnal utasítsa, hogy a mennyiben a köztenyésztésben mutatkozó bika és kan szükségletüket állami közvetítéssel, kárbiztosítás esetleg részletfizetés és méltánylást érdemlő esetekben bizonyos százalék árengedmény elnyerése mellett öhajtanák fődözni, ily irányú kérelmükkel forduljanak mielőbb az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőségekhez.

Egyidejűleg értesitem a vármegye közönségét, hogy adományként apaállatokat nem engedélyezek hasonlóan nem vagyok hajlandó az állami közvetítéssel elhelyezett apaállatok vételára fejében elvált fizetési kötelezettségeket sem egészben sem részben elengedni, sem pedig a fizetési határidő meghosszabbítását engedélyezni, miért is ily értelmű kérvények felterjesztése a jövőben mellőzendő.

Budapest, 1911. évi január 16.

A miniszter helyett:

Bartóky s. k.,
allamtitkár.

Sz. 564—1911.

Valamennyi községi előjáróságnak, Székelyudvarhely város polgármesterének.

Fenti számú miniszteri rendeletet tudomás és ahhoz alkalmazkodás végett kiadom.

Székelyudvarhely, 1911. január 24.

Sebesi, alispán.

32.

141,276—1910. B. M. számú körrendelet.
XI.

Az Északamerikai Egyesült Államokba való bevándorlás korlátozása.

A 95,232/1909. B. M. számú itteni körrendelet (B. K. 1909. évt. 379. lapon) kapcsán értesitem, hogy az Északamerikai Egyesült Államok Ellis Island belépő állomásának főnöke (bevándorlási biztos) a nevezett államoknak az 1907. évi február hó 20-án kiadott és a 44.599—1907. B. M. számú körrendelettel (B. K. 1907. évf. 144. lapon) ismertetett bevándorlási törvénye alapján a bevándorlás korlátozása tekintetében újabb szigorított intézkedéseket fogantatosít, mely intézkedései következtében az 1910. évben több ezer kivándorló lett Amerikában a partraszállásban megakadályozva és hazájába visszautasítva.

Különös gondot fordít a bevándorlási biztos arra, hogy csak teljesen ép és munkabíró egyének nyerjenek az Egyesült-Államokba bebocsátást. Az elmebajosokon és az undort gerjesztő vagy ragályos betegségben szenvedőkön kívül nem bocsátatnak be azok sem, akik az amerikai orvosok által a természet rendjén bekövetkezett vagy korai elöregedés, törődöttség, vagy más testi fogyatkozás miatt a munkára többé-kevésbé alkalmatlanoknak osztályoztatnak. Azok különös testi

fogyatkozások, melyeknek megállapítása esetén a kivándorlók feltétlenül visszautasítatnak, a következők:

1. Különböző izületek merevsége (ankylosis articulationum diversarum).
2. A verőerek elmeszesedése (Arterio-sclerosis).
3. A végtagok (kar, láb) elsovadása gyermekkori gerinczvelőgyulladás következtében (Atrophia extremitatum subsequente polyomyelotide).
4. A központi idegrendszer idült és haladó természetű betegségei (Morbi chronici progressivi celebri et medullae spinalis).
5. A nyaknyirok mirigyének idült gyuladása (Inflammatio chronica glandularum lymphaticarum colli).
6. Medenczeficzesedés a láb megrövidülésével (Luxatio coxae cum abbreviatione et paresi femoris)
7. Kétoldali sérv (Hernia bilateralis).
8. Golyva. (Struma).
9. Gerinczvelősovadás, népiesen: hátgerinczsovadás (Tabes dorsualis vagy Ataxia locomotrix).
10. Pikkelyes sömör és bőrfarkas (Psoriasis et lupus vulgaris).
11. A szívbillentyűk betegségei (Morbi valvularum cordis).
12. Feltűnő vivőértágulatok (Varicositates majoris gradus).

A bevándorlási biztos szigorúan megköveteli továbbá, hogy a kivándorlók a partraszálláskor 25 dollár készpénz birtokában legyenek. Kivételt csak a feleségekkel, valamint oly kiskorú gyermekekkel szemben enged, akiknek eltartását hozzá tartozójuk (férj, szülő) vagy a gyermeknek más közeli rokona biztosítja. Nem tartja megengedhetőnek a kivándorlási biztos, hogy a szükséges pénzt a kivándorló Amerikába érkezésekor kölcsön, ajándékozás vagy gyűjtés útján szerezze meg. Ezt a bevándorlási biztos a törvény kijátszására irányuló törekvésnek minősíti. Azon feltévebből indul ki ugyanis, hogy az ily módon kéhez kapott pénzt a bevándorlási hatóság előtt történt felmutatás után a kölcsönzőnek vagy színelges ajándékozónak nyomban vissza kell fizetni s az illető kivándorló, mielőtt munkához, kereset-höz jut, anyagi eszköz hiányában a köznek terhére eshetik.

Számos kivándorlót utasít vissza a bevándorlási hatóság azért, mert a rendelkezési helyükre nézve történő meghallgattatásuk alkalmával bizonyos amerikai bankár címét mondják be, vagy mutatják fel. Több kisebb amerikai bankár gyanúsítatik ugyanis azzal, hogy hajójegyek eladásával kapcsolatosan a bevándorlási törvény tilalma ellenére munkásoknak valamely vállalat részére való toborzásával, előre történő elszerződötetésével, vagy más oly üzlettel is foglalkozik, mely üzlet a bevándorlást előmozdithatja. Az ilyen bankárokkal összeköttetésben lenni látszó kivándorlók ugy tekintetnek, mint akik a kivándorlási törvény tilalma alá esnek és ez alapon visszautasítatnak.

A bevándorlási törvény rendelkezéséhez képest

legtöbb esetben vissza lesznek utasítva azok a 16 éven aluli gyermekek, akik nem szüleikkel vagy szüleik egyikével vándorolnak ki. A törvényben megadott felhatalmazás alapján a bevándorlási biztos ajánlatára a kereskedelmi és munkaügyi minisztérium kivételesen megengedheti ugyan, hogy 16 éven aluli gyermek szülője nélkül vándorolhasson be, de ily engedély a múltban is csak ritkán adatott meg, jövőben pedig rendszerint csak akkor fog megadni, ha a gyermek oly közeli rokonához megy, aki erkölcsileg kifogás alá nem esik és kellő vagyoni biztosítékot képes nyújtani arra nézve, hogy a gyermeket eltarthatja s ezen felül annak neveltetését, iskoláztatását kötelezőleg magára vállalja. A bevándorlási biztos azonban megköveteli, hogy 16 éven aluli gyermek eltartására vállalkozó rokon a gyermek megérkezése idején egy előírt szövegű kötelező nyilatkozatot állítson ki és szolgáltasson át a bevándorlási hatóságnak.

Ezek után felhívom, intézkedjék hatályosan, hogy az Északamerikai Egyesült Államokba kivándorolni szándékozók már akkor, mikor az utlevél kiállítására irányuló kérelmüket előterjesztik, a fentiekről tüzetesen tájékoztassanak és egyúttal óva intessenek, hogy amennyiben aggályuk volna, hogy a nevezett államokba való bevándorlás feltételeinek egyikét vagy másikat nélkülözik, utra ne keljenek s magukat a hiába való utazás költségeitől valamint az Amerikából történő visszautasítással járó egyéb hátrányoktól kíméljék meg.

Intézkedjék továbbá az iránt is, hogy a vándorolni szándékozók a trachomaganus és szembeteg egyének kivándorlása tárgyában kibocsátott (4.595—1904. B. M. számú körrendeletben (B. K. 1904. évf. 314. lapon) előírt módon arra is figyelmeztetve legyenek, hogy magukat munkaképességükre és épségükre nézve orvosilag szintén vizsgáltassák meg.

Budapest, 1910. évi december 28.

A miniszter helyett:

Jakabffy s. k.,
államtitkár.

Udvarhelyvármegye alispánja.

Sz. 212—1911.

A három járási főszolgabírónak, Székelyudvarhely r. t. város főkapitányának, valamennyi községi és körjegyzőnek.

Tudomás és esetről-esetre való alkalmazkodás végett kiadom.

Székelyudvarhely, 1911. január 19.

Sebesi, alispán.

33.

Magyar királyi belügyminiszter.

Sz. 7184—1911.

IV.—c.

Tárgy: A belügyminiszteri felsőbb foku

anyakönyvi felügyelet helyszíni gyakorlása az 1911. és 1912. években.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.) (Budapest és Fiume kivételével).

A hivatali elődöm által az állami anyakönyvek felett a belügyminisztert megillető legfőbb felügyeleti jognak a (czim) vezetése alatt álló törvényhatóság területén való helyszíni gyakorlása tárgyában 1907. évi 2716. IV.—c. B. M. szám alatt kiadott rendeletre hivatkozva, értesitem (czimmet), hogy a kérdéses helyszíni felügyeletnek (czim) vezetése alatt álló törvényhatóság területén való gyakorlásával az 1911. és 1912. évben Dr. Szontágh Antal m. kir. belügyminiszteri titkárt bízam meg.

Felhívom (czimmet), hogy erről a törvényhatóság területén működő anyakönyvi közvetlen felügyelő hatóságokat, valamint az állami anyakönyvvezetőket haladéktalanul értesítse.

Felhívom továbbá (czimmet), hogy kiküldöttel helyszíni működésében hathatósan támogatni és (czimmet) alárendelt hatóságokat is megfelelően utasítani sziveskedjék.

Külön is felhívom alispán ur figyelmét még a következőkre: Kiküldöttem a vizsgálatnál s ennek keretében a vizsgálatról felveendő jegyzőkönyv vezetésénél az anyakönyvi személyzetet szükség esetében a megállapított hivatalos órákon túl is igénybe veheti.

Az anyakönyvvezetők működésének megvizsgálása az anyakönyv vezető és helyettesének jelenlétében ejtendő meg.

Ha az anyakönyvvezető és a helyettes egyidejűleg távol van, vagy egyébként akadályozva van, a vizsgálat a községi bíró vagy más községi előljáró jelenlétében is foganatosítható.

Az anyakönyvvezetők tehát megfelelőleg utasítandók arra, hogy kellő módon gondoskodjanak, miszerint a helyszínén esetleg váratlanul is megjelenő kiküldöttem részéről a vizsgálat megejtése akkor is lehetővé váljék, ha úgy a anyakönyvvezető, mint a helyettes távol van.

Budapest, 1911. január 16.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Sz. 557—1911.

Az elsőfoku anyakönyvi felügyelő hatóságoknak, s az összes anyakönyvvezetőknek.

Tudomás végett közlöm. Egyúttal a rendeletben irtakhoz való alkalmazkodásra utasítom.

Székelyudvarhely. 1911. január 31.

Sebesi, alispán.

34.

Szám. 51.

Alispán urnak

Székelyudvarhely.

Egy bizonyos kolozsvári illetőségi Fränkel Lajos nevű egyén, a sistovi fűrészmalom gyárvezetője, már több ízben Magyarországra utazván,

megyéje területéről is szerződötet munkásokat a nevezett fűrészmalom részére. Minthogy Fränkel Lajos legtöbb esetben rutul visszaél a magyarországi munkások tudatlanságával és azon körülménnyel, hogy az illetők az itteni viszonyokat és az ország nyelvét nem ismerik, a menyinyiben számos munkást a megállapított idő előtt ok nélkül elbocsát s nem csak a kialakított munkabért nem fizeti meg, hanem a tényleg járó és megszolgált munkabér kifizetését is megtagadja, indítatva érzem magamat ezen körülményre alispán úr figyelmét felhívni. Tekintettel arra, hogy az ily módon elbocsátott munkások rendszerint ezen konzulátusi hivatalhoz fordulnak, mely azután kénytelen hazaszállításuk iránt intézkedni, van szerencsém Alispán urat egyuttal megkeresni, hogy Bulgáriába szóló utlevelek kiállítása alkalmából az ottani munkásokat figyelmeztetni méltóztassék, miszerint a sistorvi fűrészmalomhoz ne szerződjenek. A munkások érdekeinek megvédésére más eszköz nem áll eme képviselői hatóság rendelkezésére, mert az illető fűrészmalom egy bolgár czég tulajdona és csakis a gyárvezető magyar állampolgár.

Rustsuk, 1911. január 11.

Olvashatlan aláírás:

Cs. és kir. konzul.

Sz. 451—1911.

A három járási főszolgabírónak, Székelyudvarhely r. t. város főkapitányának, valamennyi községi és körjegyzőnek.

A konzuli megkeresés értelmében való eljárás céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1911. január 20.

Sebesi, alispán.

35.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám 9734—1910.

Tárgy: A községi alkalmazottak betegség esetén való biztosítása.

Valamennyi község előljáróságának.

Több község panaszos előterjesztést tesz hozzám, hogy a helybeli kerületi munkásbiztosító pénztár az 1907: XIX. t. cz. 1. §. 14. pontjának kiterjesztő értelmezésével a betegségi biztosítás kötelezettségét a községekkel szemben túlzott mértékben igyekszik alkalmazni. E panaszok folytán az ügyben elfoglalt álláspontom ismertetésére, s egyszersmind a községek utbaigazítására is alább közlöm azt az átiratot, melyet a helybeli kerületi munkásbiztosító pénztárhoz intéztem. A mennyiben ez átiratomban foglaltak az egyes községek biztosításra kívánt alkalmazottaira is találhatnak, úgy az előljáróság a biztosítási kötelezettség eldöntése végett az 1907: XIX. t. cz. végrehajtására vonatkozó 57734-907. k. M. rendelet 1. pontjának 3. bekezdése alapján maga is

kezdemenyezzen eljárást a törvény 193 és 194. §-ában jelzett iparhatóság előtt.

Hivatkozott átiratomat alább közlöm.

Székelyudvarhely, 1911. január 12.

Sebesi alispán.

Udvarhelyvármegye alispánja.

Szám: 9831—1910.

A megkeresések száma: 3166—910. és 3226—910.

Tárgy: Törvényhatósági és községi alkalmazottak betegség esetére való biztosítása.

Kerületi Munkásbiztosító Pénztár!

Helyben.

Fentjelzett átiratai közül a 3166. számban megtagadja azon felkérésem teljesítését, melyben a községi alkalmazottak biztosítási kötelezettségének tisztázásáig az 1907: XIX. t. cz. 20. §. ára fektetett eljárásának abbahagyását kívántam. A másik átiratban pedig intézkedést kíván tőlem, hogy a felfogása szerint biztosításra kötelezett törvényhatósági és községi alkalmazottak neveinek, s 1907. év július 1-eje óta való alkalmazásuk adatainak bejelentésére utasítsam az alsóbb hatóságokat. Ez utóbbi átiratot az előbbi átirat megtagadó álláspontjával szemben úgy kell tekintennem, hogy a pénztár egyelőre csakugyan mellőzni kívánja az 1907: XIX. t. cz. 20. §-ában irt helyszini eljárást. Eszerint a két átirat tartalma némileg ellentétes, miért is köszönettel venném, ha sziveskednék engem a hivatal megnyugtató, hogy nem tartja magát a kívánatomat megtagadó átirathoz, hanem az utóbbi átiratban kilátásba helyezett kimélettel akarja megelőzni és fölőlegessé tenni a költséges helyszini vizsgálatokat.

Annál biztosabb föltevésével várhatom az ügynek ilyen elintézését, mert hiszen a biztosítási kötelezettség főnnforgása esetén is hatóságok állnak a kötelezettségben. Hatóságokról pedig bizonyára a címzett hivatal sem teszi fel, hogy kötelezettségük alól rosszhiszeműen kibuvni akarnának, ha ez a kötelezettség teljes bizonyossá válik. Mindaddig azonban, míg ez a bizonyosság be nem áll, a hatóságoknak az általuk képviselt közérdek szempontjából is tartozkodniok kell, hogy esetleg tartozatlan teljesítésekre bele ne menjenek. Csupán csak ez a körülmény az, ami a hivatal által követelt bejelentések megtételétől a községeket és törvényhatóságot visszatartja, s ezért a bejelentéseket pótló helyszini vizsgálatra még nincs szükség; hanem inkább arra van szükség, hogy a bejelentési és biztosítási kötelezettségre nézve a címzett hivatal és a hatóságok között támadt ellentétes felfogások, s az e tekintetben fölmerült kétségek fölött az arra hivatott fórumok döntsének.

Az eldönteni való ellentétes felfogások és kétségek pedig ezuttal a legnagyobb mértékben megvannak. A kerületi pénztár ugyanis az átiratomban jelzett kuriai ítéletre támaszkodva, az

1907: XIX. t.-cz. 1. §-ának 14. pontját a törvényhatósággal és községekkel szemben igen kiterjesztő értelmezéssel kívánja alkalmaztatni. Nézetem szerint azonban ez a kiterjesztő értelmezés bírálatra szorul, s annak helyességéhez azért is szó fér, mert a törvény taxatív felsorolása mellett törvénytárgyazati elv szerint a kiterjesztő értelmezés nem foglalhat helyet.

Hozzám intézett átirataiban is a kerületi pénztár oly alkalmazottakat kíván biztosítási kötelezettségbe vonni, akiket vagy maga a törvény 10. § a is kivesz a kötelezettség alól, vagy akik nem is tekinthetők törvényhatósági, illetve községi alkalmazottaknak. Továbbá a biztosításra kötelesek körébe a második átirat bevonni kíván olyanokat is, akik ugyan mellékesen községi alkalmazást is vállalnak, de ez az alkalmazás az illetőknek nem életpályája, létfenntartásul se ideiglenesen, se állandóan nem szolgál, hanem csak mellékfoglalkozást jelent. Nézetem szerint pedig az ilyen alkalmazás a biztosítási kötelezettséget nem vonja maga után, mert a törvény, mikor a biztosításra köteles alkalmazottakat felsorolja, bizonyára nem a mellékfoglalkozásuk szerint jelöli meg őket, hanem rendes életpályájuk szerint. Tehát akként, mint akiknek az illető alkalmazás kizárólagos és létfenntartó főfoglalkozásul szolgál, mint akik csak kizárólag az illető alkalmazásban vannak. Hogy a törvényben felsorolt alkalmazásokat ilyen kizárólagos, létfenntartó, főfoglalkozásnak kell tekinteni, az kitűnik abból is, hogy a törvény ez alkalmazások ideiglenessége, átmenetisége esetén is megkívánja a betegségi biztosítást. Ennek pedig csak az lehet az értelme, hogy a törvény az illető ideiglenes, vagy átmeneti alkalmazottnál sem tételez fel egyéb jövedelmet és foglalkozást, mely betegség esetén őt kizárhatná. Továbbá a törvény csak a 2400 korona évi és 8 korona napi jövedelmen aluli foglalkozásokat kívánja biztosítani, amiből kivethető, hogy a törvény abból a szempontból tekinti az illető foglalkozásokat, vajjon nyújtanak-e, vagy nem bizonyos létminimumot? Ilyen szempontból pedig nem a mellékfoglalkozások, hanem mindig a főfoglalkozások jönnek figyelembe. Ezekből tehát bizonyos, hogy a törvény 1. §-ában biztosításra kötelesekként felsorolt alkalmazásokat főfoglalkozásoknak kell tekinteni, s így ha a községi hivatalokban való alkalmazás valakinek csak mellékfoglalkozása, akkor ez betegségi biztosítás kötelezettsége alá nem tartozik.

Előre bocsátva mindezeket, a Cim által biztosítási kötelezettségbe bevonni kívánt alkalmazottak közül először is a vármegyei gyakornokokról megjegyzem, hogy ezek az 1904: X. t.-cz. 7. §-a értelmében vármegyei tisztviselők. Mint ilyenek, betegség esetén a 23—1888. kgy. sz. vármegyei szabályrendelet alapján egy évig huzatják rendes illetményeiket, s további betegség esetén nyugdíjazásban, vagy 10 éven aluli szolgálathalál végkielégítésben részesülnek.

A törvényhatósági szolgák (a főszolgabírói hivatalokban alkalmazottak is) hasonlóképpen

nyugdíjban, vagy végkielégítésben részesülnek, ha tartós, vagy állandó betegség miatt munkaképtelenségre jutnak. Ezt a 63—904. kgy. sz. vármegyei szabályrendelet 15. §. 1. pontja és 23. §-a biztosítja az ő javukra. A betegség tartósságának, illetve állandósságának megállapítása pedig a cím által hivatkozott kuriai ítélet szerint is 20 hétnél rövidebb idő alatt meg nem történhetik. Így a betegség okából való nyugdíjazás is csak legalább ennyi idő múlva állhat be, s a nyugdíjazás időpontjáig az 1901: XX. t.-cz. 31. §-a alapján kibocsátott vármegyei ügyviteli szabályzat 22. §-a értelmében a szolgák részére is az illetmények kijárnak.

Már most, hogy a nyugdíjazásnak csak tartós, vagy állandó betegség megállapításakor kell bekövetkeznie, s hogy addig is a szolgák rendes illetményeinek ki kell járnia, ebből következik, hogy ezeket az illetményeket muló betegség esetén is ki kell szolgálatni. A hivatkozott törvényes rendelkezések ekként biztosítván a szolgák betegség esetén való helyzetét, ily körülmények közt nem állhat meg az ellenvetés, hogy az 1886: XXI. t.-cz. 68. §-a p. pontja értelmében az alispán a szolgákat bármikor, s így betegségük idején is minden illetmény nélkül elbocsáthatja. Az 1886: XXI. t.-cz. 68. §. p. pontja szerint is a szolgák alkalmazására nézve főszabály, hogy ez élethossziglan történik, ha az illető hiven teljesíti köteleességét. Eszerint az elbocsátás csak fegyelmi vétség okából történhetik; a betegség pedig nem fegyelmi vétség. De a 63—904. kgy. sz. szabályrendeletünk 35. §-a még ilyen elbocsátás esetére, vagyis fegyelmi vétség lenniforgásakor is, az elbocsátott szolga részére nyugdíjat biztosít, ha ez a vétség nem olyan nagy mérvű, hogy rendes fegyelmi eljárásban hivatalvesztést vonna maga után. Kétségtelen tehát, hogy az alispán elbocsátási jogával szemben a szolgáknak csak súlyos fegyelmi vétség esetén nincs igényük semmi illetményre, egyébként pedig törvényes rendelkezések alapján bíróság is annyi értékű illetményt kényeszeríthetnek ki, amennyi az 1907: XIX. t.-cz. 10 §-ában jelzett ellátást felülhaladja.

A vármegyei díjnokai részére is éppúgy nyugdíjat biztosít a 44—909. kgy. számú szabályrendelet, ha azok állandó vagy tartós betegség miatt munkaképtelenné válnak. Azonkívül muló betegség esetére ugyanazon szabályrendelet 20. §-a biztosítja a rendes illetményük folyósítását. Nem lehet ellenvetni azt se, hogy elbocsátásuk az alispán tetszésétől függ, s így éppen megbetegedésük idején is elbocsáthatja őket az alispán. Nem lehet ezt ellenvetni azért, mert az idézett szabályrendelet 8. §. b. pontja külön kiemeli az alispán elbocsátási jogkörével szemben, hogy betegség esetén elbocsátás nem történhetik, hanem a napidíjak 20 heti folyósítása mellett még további 3 hónapra is fenn kell tartani a beteg díj-nok helyét. A díjnok betegsége esetén tehát a kivételes rendelkezésnél fogva az alispán elbocsátási joga nem érvényesülhet, hanem a díjnok még az 1907: XIX. t.-cz. 10. §-án is tulmenő kedvez-

ményben részesül.

Czim átirata azután a jegyzőgyakornokokat, jegyzői őröket és irodaszolgákat is biztosítani kívánja. Ezek közül a jegyzőgyakornok, a jegyzői praxist tanuló egyén, alkalmazása nem függ a községtől, egyáltalán nem hivatalnok s egyáltalán nem községi alkalmazott. A jegyzői őrök és irodaszolga is csak akkor jöhet községi hivatalnokként szóba, ha a község szervezte és tartja fenn ezek állását. E vármegye községeiben azonban tudomásom szerint jegyző-őrök és irodaszolgái állás szervezve nincsen, s ha ily nevű alkalmazottak esetleg valahol vannak is, ezek nem községi alkalmazottak és hivatalnokok, hanem a jegyző magán elhatározásából, a saját személyes kisegítésére fogadott alkalmazottak. Mivel pedig csak a községi, tehát a községek által szervezett és fenntartott hivatalok alkalmazottjai eshetnek az 1907: XIX. t.-cz. I. §. 14. p. szerint biztosítási kötelezettség alá, ennél fogva a jegyzői gyakornokok, őrök, irodaszolgák biztosítása iránti kívánságom se látszik alaposnak.

A községi alkalmazottak köréből Czim a kézbesítőket, éjjeli őröket, hirdetőket, halottkémeket, bábákat, husvizsgálókat, pásztorokat és erdőőröket sorolja fel biztosítandóknak. Ezek mindenikére vonatkozik az a megállapítás, hogy a községtől kapott alkalmazásuk csak mellékfoglalkozás. Főfoglalkozásuk, életfenntartó keresetük a mezőgazdaság és állattenyésztés. 20—30 koronás tiszteldíjakat huznak községi alkalmazásukért, amit bizonyára nem lehet életpályát biztosító keresetnek s így magát a községi alkalmazást főfoglalkozásnak tekinteni. Ezekre nézve tehát érvényesül az a fentebb kifejtett felfogásom, hogy főfoglalkozásuk szerint nem lévén községi alkalmazottak, nem is esnek biztosítási kötelezettség alá.

Kiemelem, még, hogy a községi kézbesítőteendőket a 4600—902. h. 9. sz. kézbesítési utasítás értelmében a jegyzők teljesítik, akár személyesen, akár saját cselédjük útján. A pásztorokat pedig mindentűnt a közbirtokosság fogadja és fizeti, ezek tehát nem is községi alkalmazottak. Községi erdőőrök e megyében tudomásom szerint nincsenek. A bábák pedig az 1908: 38. t.-cz. 32. §-a értelmében községi segéd és kezelő személyezethez tartoznak, elbocsátásuk tehát a 15755—1906. B. M. számú rendelet értelmében megelőző fegyelmi eljárással megállapított hivatalvesztés útján történik, s így a Czim által hivatkozott kuriai ítélet értelmében is az 1907: XIX. t.-cz. 10. §-ában megkivánt kedvezmény részükre intézményesen biztosítva van.

Ami végül Czim által még biztosításra köteleseként felsorolt hatósági erdőőröket és utkaparókat illeti, ezekre nézve következőket közölhetem. Az ugynevezett hatósági erdőőrök az állami kezelésben és felügyeletben álló közbirtokossági erdőkben gyakorolják hivatalos működésüket. A közbirtokosságok fölötti felügyeletet elsőkörben inéző erdészeti bizottság nevezi ki őket, s a közbirtokosságtól kapják fizetésüket. Tehát ezek az erdőőrök se nem törvényhatósági, se nem köz-

ségi hivatalnokok, hanem közbirtokossági alkalmazottak. Az utkaparók közül pedig a törvényhatósági és vicinális utkaparók részére tartós, vagy állandó betegség esetén életfogytiglan tartó, nyugdíjat, muló betegség esetére pedig felgyógyulásig tartó ellátást biztosít a 423—905. kgy. sz. vármegyei szabályrendelet 16. §-a. A biztosítási kötelezettség tehát az 1907: XIX. t.-cz. 10. §-a értelmében ezekre se vonatkozhatik.

A kerületi pénztár átiratában felsorolt egyik alkalmazottra nézve se látom ezek szerint fennforogni a biztosítási kötelezettséget. Ennél fogva meg kell állapítanom, hogy a kötelezettség meglétele csakugyan legalább is kétséges és amennyiben e felfogással a kerületi pénztár nem egyezik, úgy a kérdés az arra illetékes hatóságok eldöntésére szorul. És itt mindjárt megjegyzem, hogy a Czim átiratában hivatkozott kuriai ítélet az itt felmerült kétségek eldöntésére alkalmas tényezőnek nem tekinthetem.

A mikor ugyanis az 1907: XIX. t.-cz. 156. §-a a törvényben szabályozott viszonyok némelyikének rendes bíróság elé vitelét lehetővé teszi, e lehetőség között nem utalja rendes bírói hatáskör alá a biztosítási tényét megelőző azon kérdést, vajjon kit és kivel szemben terhel betegség esetére való *biztosítási* kötelezettség? Az idézett törvényszakasz szerint a pénztár és a munkaadók közt támadó vitás kérdések közül csak azok vihetők rendes bíróság elé, amelyek «a munkaadókat betegség esetére való biztosításból terhelő befizelési és meglételési kötelezettség iránt keletkeztek». A bíróság elé vihető vita tehát *egy már meglévő* biztosítást föltételez, s annak eldöntésére irányul, hogy mit tartozik valaki e meglévő biztosítás alapján teljesíteni? Ha azonban még egyáltalán nincs meg a biztosítás s éppen az iránt támad a munkaadó és pénztár között vita, vajjon tartozik-e a munkaadó biztosítással, ezt a kérdést már nem a rendes bíróságnak, hanem az 1907: XIX. t.-cz. 193. §-ában jelzett iparhatóságok vannak hivatva eldönteni. Ezt mondta ki ugyanis a jelzett törvény végrehajtásáról szóló 37734—907. K. M. sz. rendelet I. pontjának 3-dik bekezdése.

Az átiratban hivatkozott kuriai ítéletet tehát a törvényhatóságok és községek biztosítási kötelezettségére nézve nem tarthatom irányadónak, mert e kötelezettség megállapítására a rendes bíróságoknak, s így a kurianak is — az előbb kifejtettek szerint — nincs hatásköre. Éppen azért ismételtlen arra kell kérnem a kerületi pénztárt, hogy ez ítéletre támaszkodó felhívásai és esetleges helyszíni vizsgálatai helyett, sziveskedjék az arra illetékes iparhatóságoknál a felmerült kérdés eldöntését kezdeményezni.

Amennyiben pedig e felkérésemet teljesíthetőnek nem találja, úgy sziveskedjék erről értesíteni, hogy a vármegye és a községek érdekében az 1907: XIX. t.-cz. 175. §-a szerinti intézkedések végett az állami munkásbiztosító hivatalhoz tessek előterjesztést. Székelyudvarhely, 1911. évi január hó 12-én.

Sebesi, alispán.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körölvények.

Állati betegségek. Ragadós száj és körömfájás megszűnt Bardóc, Patakfalva, Szederjes, Bágy, Kadács, Homoródszentmárton, Székelydálya, Kénos, Abásfalva és Magyarfelek községek hasított körmű állatállományában.

Sertésvész megszűnt Patakfalva község sertésállományában.

Árverezési hirdetmény. (2—1911. szám.) Székelyzsombor község a tulajdonát képező három kövü liztelő malmát 3 egymásután következő évre haszonbérbe adni elhatározta. Az árverezés folyó évi február hó 15-én d. e. 9 órakor fog megtartatni Székelyzsombor község házában. A kikiáltási ár 2605 korona. A feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők. Székelyzsombor, 1911. január 30. Péter József jegyző, Rigó András bíró.

Verseny tárgyalási hirdetmény. (84—1911. szám.) A székelyudvarhelyi—parajdi törv. hat. között 13 543—20 140 km. szakaszának kiépítési munkáit Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága 1911. évi január hó 16-án hozott 3425—1910. sz. határozatával engedélyezvén, e munkák biztosítása céljából ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetnek.

Felhívom mindazokat, kik a fent jelzett munkálatokat elnyerni óhajtják, hogy a vonatkozó ajánlataikat öt pecséttel lezárt borítékban, a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál 1911. évi február hó 28-án d. e. 10 óráig nyújtásuk be.

A borítékon megjelölendő, hogy az abban foglalt ajánlat mely munkanemre vonatkozik.

Az ajánlathoz a kért munkabér 5⁰/₀-ának megfelelő bánatpénznek, ezen hirdetmény számára való hivatkozással, valamely m. kir. állampénztárnál, vagy adóhivatalnál történt letétét igazoló letétnyugta csatolandó.

Kézpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem csatolható.

A versenytárgyalás az ajánlatok felbontásával a fent megnevezett hivatalnál, az ajánlatok beadására kitűzött idő elteltével fog megtartatni. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az utépitési munkákra vonatkozó tervek, továbbá általános és részletes feltételek, szerződésninja a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál naponta a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok felett Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága a Közszállítási szabályzat 25. §-ában megállapított határidőn belül dönt.

Az 1907. évi III. t. cz. 13. és 14. §§-ai értelmében az ajánlattevő, amennyiben ajánlata elfogadhatónak, köteles a munka teljesítéséhez szükséges új gépeket, eszközöket, berendezési tárgyakat az idézett törvény szakaszának megfelelően hazai gyárakból beszerezni és a munka teljesítéséhez hazai, első sorban magyar honos műszaki erőket,

tiszviselőket, alvállalkozókat, munkásokat stb. alkalmazni és ezen kötelezettség ellenőrzése céljából szükséges adatokat a munka ellenőrzésével megbízottnak rendelkezésére bocsátani.

Ezen kötelezettségek egyike, vagy másika alól való felmentést az 1907. III. t. cz. 13. §-a értelmében csakis a kereskedelemügyi miniszter ur adhat, azok bármelyikének áthágása esetén a kir. államépítészeti hivatalnak jogában áll minden bírói beavatkozás nélkül a szerződést felbontani és e mellett a munkát ajánlattevő kárára és veszélyére más módon biztosítani, vagy 20⁰/₀-ot meg nem haladó kötbért kiszabni és a munka folytatását követelni.

A kiszabott kötbér a kereskedelmi és ipari alap javára esik.

Ezen kötelezettségek, vagy azok egyikének kijátszása esetén az 1907. III. t. cz. 15. §-a értelmében jogában áll a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek vállalkozót a jogkörébe eső ipari szállítások és munkálatokból véglegesen, vagy meghatározott időre kizárni.

Mindazon ajánlattevők, akik ezen hivatallal eddig üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon ipar és kereskedelmi kamara által igazoltatni, melyhez telepük szerint tartoznak.

A biztosíték, a részletes feltételeknek megszabott arányban, az utófelülvizsgálat eredménye szerint fog visszaadatni.

A hivatal fenntartja magának, illetve Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságának, hogy a beérkezett ajánlatok között, az árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, esetleg a munkának egy részét házi kezelésbe végeztesse, vagy az összes ajánlatokat minden további felelősség nélkül visszautasítsa.

Az ajánlat ivenként egy koronás bélyeggel látandó el és abba világosan és határozottan beendő azon kijelentés, hogy ajánlattevő úgy a szerződést, mint az általános és részletes feltételeket ismeri, azokat kötelezőleg elfogadja.

Az ajánlati költségvetésben megadandó egységárak úgy számokkal, mint betűkkel beirandók és szabályszerűen felbélyegezendők.

Amennyiben az egész munkálat egy vállalkozónak adatik ki, Udvarhelyvármegye közönsége részéről kikötetik, hogy f. évben vállalkozónak csupán 60000 korona kifizetésre van igénye. A járandóság többi része csak az 1912. évi költségvetés jóváhagyása után fog a vállalati feltételeknek és szerződésnek megfelelő módon kifizettetni.

Az ajánlati költségvetés ivenként 80 fillér befizetése mellett a székelyudvarhelyi m. kir. áll. építészeti hivaltaltól megszerezhető. Ugyanott az ajánlati minta díjmentesen bocsátatik rendelkezésre.

Ugyanezen közt meghosszabíttatását képező 20 14—270 km. szakaszának kiépítése a megállapított építési program szerint 1913—1915. években fog kiépítettetni. Amennyiben vállalkozó ajánlatában kifejezetten megemlíti, hogy az ajánlati költségvetések egységáruil hajlandó ezen munka rész elvégzésére is fenntartani, úgy ezen ajánlata

a kiírt munkától elkülönítve külön fog tárgyaltatni, megjegyezvén, hogy a vállalkozó ezen munkáknak feletti határidőnél korábban való elvégzésére is ajánkozhatik. A 20 14—270 km. szak. kiépítésének tervei a Székelyudvarhelyi m. kir. államiépítészeti hivatalnál szintén megtekinthetők.

Amennyiben többen együttesen (mint társ-vállalkozók) tesznek ajánlatot, már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, aki a munkát vezeti és aki felhatalmaztatik, hogy a munkát társai nevében vezeti és aki a folyósított járandóságokat felveheti.

Ha csak lehetséges, már az ajánlatban megnevezendő azok a hazai cégek, melyektől a szükséges anyagok stb. beszerezhetnek. Amennyiben ez lehetséges nem volna, a szerződés kötésekor, vagy a munka megkezdése előtt bejelentendő 15 nappal tartozik vállalkozó 10°/o kötbér terhe mellett bejelenteni azon hazai ipartelepeket stb., ahonnan szükségletét fedezendi.

M. kir. építészeti hivatal. Székelyudvarhely, 1911. évi január hó 23-án. A hivatal főnöke: Szobotka Rezső, kir. műsz. tanácsos.

Elveszett kopó. Egy, a mellén és lábán sárgás foltok, barna szőrtű nőstény kopó, 1 éves, pillanccs névre hallgat, Székelyudvarhelyről elveszett.

Körözés. Beke Dénes székelydályai lakos a székelydályai községi előjáróságtól 1909. évi december hó 27-én nyert 22—909. sz. munkás-gazolványát elvesztette, köröztetik. Székelydályai, 1911. január 31-én. Kónrad, kjegyző,

Névjegyzéke a Kisküküllővármegye dicsőszentmártoni sorozó járásban teljesen ismeretlen hadköteleseknek: 1. Jakab Ignác sövényfalvi 1890. évi születésű cseléd, Jakab Zsuzsa törvénytelen fia; 2. Rostás Haralampia sövényfalvi 1890. évi születésű napszamos, Rostás Laicu törvényes fia; 3. Pujka György sövényfalvi 1890. évi születésű cseléd, Pujka János törvényes fia; 4. Korodi János küküllővári 1890. évi születésű cseléd, Korodi Imre törvényes fia; 5. Hajdu Fülöp Ferenc küküllővári 1890. évi születésű napszamos, Hajdu Fülöp Róza törvénytelen fia; 6. Molnár József küküllővári 1890. évi születésű napszamos, Molnár Mihály törvényes fia; 7. Hollander János küküllővári 1890. évi születésű metsző, Hollander Bernát törvényes fia; 8. Nádukméri István küküllővári 1890. évi születésű kocsis, Nádukméri István törvényes fia; 9. Szabó Károly bogási 1890. évi születésű csizmadia, Szabó András törvényes fia; 10. Albert Dénes dicsőszentmártoni 1890. évi születésű cseléd, Albert József törvényes fia; 11. Baumgarten Ferenc dicsőszentmártoni 1890. évi születésű fodrász, Baumgarten Ferenc törvényes fia; 12. Farkas József dicsőszentmártoni 1890. évi születésű napszamos, Farkas József törvényes fia; 13. Izsák Márton dicsőszentmártoni 1890. évi születésű szabó, Izsák Náthán törvényes fia; 14. Szabó Gábor dicsőszentmártoni 1890. évi születésű asztalos, Szabó Gábor törvényes fia;

15. Szelhudeán Miklós dicsőszentmártoni 1890. évi születésű cseléd, Szelhudeán Flóra törvényes fia.

Elveszett munkakönyv. Kecsetkifalusi Vajda Mihály kovács segéd, ki jelenleg Fábian Józsefnél van, munkakönyvét, melyet a marosvásárhelyi iparhatóság állította ki s legutolsó alkalmaztatása Brassóban a Sill testvéreknél volt s az is tette az utolsó bejegyzést a munkakönyvbe, elvesztette.

Közözendő egyének. 83. — *Ötvös Rupiné* szül. Todor Anna, a köhalmi járási kórházban ápolott egyén, aki bemondása szerint a Háromszék-vármegyei Hidvég községben született és utolsó tartozkodási helye a Nagyküküllővármegyei Hévíz községe volt, de mindkét helyen teljesen ismeretlen, nyomozandó, feltalálása esetén úgy a saját, mint fizetőköteles hozzátartozói illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 17860—1910. számra való hivatkozással Nagy-Küküllővármegye alispánjának (Segesvár) megküldendő.

84. — *Berlini Janni*, kiskoru Berlini Géza anyja, aki 23 éves, Csepelen született és utoljára Budapesten Pandor Endrénél tartózkodott mint szoptatos dajka, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv az 1539—911. számra való hivatkozással Pest vármegye alispánjának (Budapest) megküldendő.

85. — *Magyar Zsófia*, kiskoru Magyar Ferencz anyja, a ki Gyulán született, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 22307—910. számra való hivatkozással Békés vármegye alispánjának (Gyula) megküldendő.

86. — *Serdült József* nevű gyermek apjának Serdült Imre bégamonostori lakosnak házatól 1910. évi december hó 12-én a reggeli órákban eltávozott s azóta magáról életjelt nem adott. Ezen gyermek nyomozandó és feltalálása esetén erről Krassó-Szörényvármegye alispánja a 33552—910. számra való hivatkozással értesítendő. Nevezett gyermek 13 éves, termete alacsony, gyenge testalkatu, haja és szemöldöke szőke, szeme sárga, arca tojásdad, bal füle felett kopasz, ruházata sárgás munkásruha, lábán csizma volt.

87. *Orbók Mária*, aki Egerbegyen 1889. márczius 6-án született, utoljára Kolozsvárt lakott s onnan, egy vasuti munkással közös háztartásba lépven, ismeretlen helyre távozott, kiskoru Orbók Sándor anyja, nyomozandó és feltalálása esetén tartozkodási helye Torda-Aranyosvármegye alispánjával a 218—1911. számra való hivatkozással közlendő.

88. — *Martinka János*, bellusi illetőségű, 37 éves, nőtlen mezei napszamos nyomozandó, feltalálása esetén az 1909. évi november havában keletkezett és kórházi ápolást igényelt sérülése keletkezésére és a sérülést okozójának személyére vonatkozólag kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 9—1911. számra való hivatkozással Trencsénvármegye közigazgatási bizottságának megküldendő.

